

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Економічна сутність платоспроможності та ліквідності підприємства .	6
1.2. Теоретичні основи аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства як ключових показників його фінансового стану	10
1.3. Механізм управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства.....	16
1.4. Методика аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства.....	20
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА СВКП «КОЛОС».....	27
2.1. Характеристика СВКП «Колос» та аналіз його фінансового стану.....	27
2.2. Діагностика платоспроможності та ліквідності підприємства.....	43
2.3 Оцінка кредитоспроможності підприємства СВКП «Колос».....	56
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА СВКП «КОЛОС».....	60
3.1. Організація аналітичної роботи на підприємстві	60
3.2. Внутрішні механізми фінансової стабілізації СВКП «Колос».....	62
3.2.1 Оцінка резервів покращення платоспроможності	62
3.2.2 Поліпшення фінансової стійкості підприємства.....	71
3.2.3 Забезпечення фінансового розвитку в довготерміновому періоді.....	74
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84
ДОДАТКИ.....	89
ВСТУП.....	3

ВСТУП

Розвиток ринкових відносин в Україні суттєво змінює економічне середовище функціонування підприємств. Практика господарювання українських підприємств свідчить, що внаслідок несвоєчасних розрахунків та невиконання фінансових зобов'язань перед контрагентами, у них накопичилися великі обсяги заборгованостей. Виробничо-фінансова діяльність суб'єктів господарювання вимагає постійних надходжень та ефективного використання грошових коштів, ефективного функціонування підприємства.

У цьому полягає об'єктивна необхідність і практична значущість періодичної і всебічної оцінки платоспроможності підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового становища на ринку товарів і послуг. Тому проблема забезпечення платоспроможності підприємства в умовах ринкової економіки залишається актуальною.

Управління платоспроможністю підприємства досліджували науковці і практики: А.В. Кривдюк, С.Є. Яцишина здійснювали дослідження економічної категорії платоспроможності підприємства, А.А. Горбатенко, М.С. Абрютіна, І.Н. Марченкова запропонували підходи та методи оцінювання платоспроможності. Проблему забезпечення платоспроможності підприємства досліджували багато вітчизняних науковців, зокрема, Н.В. Тарасенко, В.І. Іващенко, І.О. Бланк, М.А. Болюх, Л.О. Лігоненко, Є.В. Мних, В.М. Мельник та ін. Незважаючи на глибоку ступінь розробки методичного забезпечення, основна проблема полягає в тому, що до цього часу зберігаються суттєві суперечності в трактуванні й розрахунку показників ліквідності й платоспроможності. Застосування різних методик може призводити до абсолютно протилежних результатів, з яких випливають суперечливі висновки. Від того, наскільки якісно проведено фінансовий аналіз, залежить ефективність управлінських рішень, а відтак – ефективність

роботи підприємства в цілому, що зумовлює актуальність теми магістерської роботи.

Метою магістерської роботи є дослідження теоретичних основ і економічної сутності управління платоспроможністю підприємств, а також розробка шляхів покращення системи забезпечення платоспроможності підприємства СВКП «Колос».

Досягнення мети роботи здійснюється шляхом вирішення наступних завдань:

- визначити економічну сутність платоспроможності та ліквідності підприємства;
- дослідити механізм управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства;
- розглянути методичку аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства;
- навести організаційно-економічну характеристику підприємства СВКП «Колос»;
- здійснити оцінку й аналіз стану та структури майна підприємства і джерел його формування;
- провести аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства;
- запропонувати шляхи збільшення платоспроможності та кредитоспроможності як основи фінансової стабілізації підприємства

Об'єктом дослідження є економічні процеси, що виникають з приводу діагностики платоспроможності та кредитоспроможності підприємства та визначення напрямків їх вдосконалення.

Предметом дослідження є теоретико-методичні і практичні підходи щодо аналізу та оцінки платоспроможності та ліквідності підприємства.

У процесі виконання роботи були використані такі методи дослідження:

- а) монографічний;

- б) аналітичний;
- в) таблично-графічний;
- г) статистичний;
- д) загальнонаукові (системний, формально-логічний, метод аналізу і синтезу).

Обрані методи дають можливість порівнювати, групувати та аналізувати дані.

У процесі дослідження були використані матеріали монографій та періодичних видань, дані статистичної та фінансової звітності підприємства СВКП «Колос» за 2015-2017 рр. Дана література дає змогу встановити суть та значення платоспроможності, а також дослідити теоретичні та практичні засади управління платоспроможністю.

Матеріали дослідження були висвітлені на науковій студентській конференції «Стабілізація фінансово-економічної системи України» (16-20.04.2018р.)

ВИСНОВКИ

Кредитоспроможність та платоспроможність підприємства є одними з найважливіших складових, що визначають фінансовий стан підприємства, тобто забезпеченість фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності та проведення розрахунків за своїми зобов'язаннями. Будучи за своєю суттю близькими, але не тотожними поняттями, кредитоспроможність та платоспроможність з різних сторін характеризують діяльність підприємства, і, таким чином, надають можливість здійснення правильних висновків та прийняття оптимальних рішень. Кредитоспроможність це потенційна платоспроможність, і спрямована вона на перспективу, виражає здатність підприємства здійснювати розрахунки в майбутньому, в той час як платоспроможність відображає нинішній стан справ, і є вираженням спроможності підприємства погашати поточні (негайні) платежі. В умовах ринкової економіки, підтримання ліквідності та платоспроможності на належному рівні є надзвичайно важливим завданням для будь-якого підприємства. Низька Кредитоспроможність та платоспроможність підривають можливості здійснення нормального виробничого процесу, позбавляють можливостей залучення додаткових фінансових ресурсів, внаслідок низької довіри кредиторів та інших контрагентів, зумовлюють додаткові непродуктивні витрати у вигляді пені та штрафів тощо. З іншого боку, причинами зниження кредитоспроможності та платоспроможності підприємства є низька рентабельність, чи взагалі збиткова діяльність, і нераціональне розпорядження наявними ресурсами.

Підсумовуючи теоретичний матеріал, можна сказати, що платоспроможність підприємства – це його здатність у повному обсязі й у визначений термін розрахуватися за своїми зобов'язаннями за допомогою грошових ресурсів та інших активів та спроможність здійснювати безперервну фінансово-господарську діяльність.

Наведений в другому розділі роботи аналіз діяльності СВКП «Колос» був проведений на фактичних показниках роботи підприємства в 2015-2017 роках, зафіксованих в економічній та бухгалтерській звітній документації.

На основі існуючих даних були розраховані різні відносні показники, які дозволяють виявити основні тенденції в виробничій та господарській діяльності підприємства.

Загалом на протязі 2015-2017 років найбільш вдалим був 2016 р., в якому чистий дохід збільшився до 21333 тис. грн. у порівнянні з 2015р. – це збільшення майже у 2 рази.

На протязі аналізованого періоду підприємство отримало прибутки, як від операційної діяльності так і від звичайної діяльності. В 2016 році чистий прибуток, так же як і чистий дохід, збільшився в 2 рази. Однак в 2017 році він знижується з 7865 тис. грн. до 7040 тис. грн. Це є негативною тенденцією.

В структурі капіталу на протязі всього періоду дослідження відбулися суттєві зміни. На початку аналізованого періоду превалюють поточні зобов'язання, які становлять 54,11%. В 2017 році їх питома вага склала вже 5,16%.

Аналіз ділової активності свідчить, що підприємство протягом аналізованого періоду працює стабільно. Збільшуються коефіцієнти оборотності активів, оборотності дебіторської заборгованості. Все це призвело до зменшення тривалості обороту оборотних коштів підприємства.

Підводячи підсумок на основі дослідження можна сказати, що у СВКП «Колос» на протязі 2015-2017 років показники діяльності СВКП «Колос» зазнали позитивних змін. Чиста виручка від реалізації збільшилася в 2017 році порівняно з 2015 роком на 9632 тис. грн. (88,73%). Товариство отримало прибутки у сумі 7040 тис. грн.

Структура капіталу товариства в 2017р. покращилася у зв'язку зі зменшенням поточних зобов'язань та збільшенням власного капіталу. У зв'язку з цим коефіцієнти, які характеризують структуру капіталу мають

позитивні тенденції. Що вказує на підвищення фінансової стійкості товариства на протязі аналізованого періоду..

Проведений аналіз настановує на формування наступних рекомендацій для покращення платоспроможності підприємства і недопущення кризового стану на підприємстві: вдосконалити кредитну політику для збільшення частки власних коштів у джерелах фінансування, необхідно оптимізувати зберігання запасів, потрібно детальніше проаналізувати дебіторську заборгованість та провести роботи по її оптимізації.

Залучення запозиченого капіталу в певних межах дає можливість отримати ефект, який називають ефектом фінансового важеля. Однак, фінансовий важіль — це «палиця з двома кінцями»: він вигідний у період економічного піднесення, але завдає збитків у період спаду економічної активності.

Для забезпечення ритмічності виробництва необхідно мати економічно обґрунтовані запаси матеріальних ресурсів, так як їх надлишок сприяє уповільненню оборотності оборотних засобів, а нестача здатна порушити безперервність виробничого процесу, викликати простої в роботі обладнання, збільшити собівартість продукції тощо.

В ринкових умовах господарювання наявність у підприємства значних розмірів дебіторської заборгованості знижує ліквідність його активів, негативно впливає на фінансову платоспроможність, а також відволікає грошові кошти. Тому належна організація дебіторської заборгованості сприяє ефективному управлінню її розмірами і термінами на підприємстві та посиленню контролю за своєчасним здійсненням розрахунків. Організація обліку дебіторської заборгованості на підприємстві має важливе значення, оскільки сприяє упорядкуванню інформації, прозорості та достовірності даних із розрахункових операцій за борговими правами. Керівнику підприємства з метою отримання повної й оперативної інформації щодо різних видів дебіторської заборгованості, які складають значну частку у

структурі оборотних коштів, доцільно забезпечити організацію цієї ділянки обліку із залученням відповідних фахівців.

Запропоновано змінити стандарти кредитної політики в розрізі дебіторської заборгованості, та змінити терміни відстрочок, що надаються покупцям підприємства. При кожному з варіантів зміни відстрочки платежів спостерігаються позитивні зміни в прирості прибутку. Однак, підсумовуючи ці варіанти, за однакових умов, кращим необхідно визнати варіант подовження відстрочки платежів на 10 днів. Тому що, як відомо, ефективна робота підприємства – це досягнення максимальних результатів при мінімальних витратах. А ефективність роботи підприємства має прямий наслідок покращення його платоспроможності, і в цілому фінансового стану.

Також, підприємству можна порекомендувати більш ретельно відбирати покупців за ознакою їх добросовісності та кредитоспроможності. А також розробити процедуру інкасації дебіторської заборгованості і передбачити терміни і форми попереднього і наступного нагадувань покупцям про дату платежів; можливості та умови пролонгування боргу за наданим кредитом; умови порушення справи про банкрутство неспроможних дебіторів.

Таким чином, усі запропоновані заходи повинні оказати сприятливий вплив на фінансовий стан СВКП «Колос» та стабілізацію його господарської діяльності у майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ахновська І.О. Методичний підхід до оцінки фінансового стану суб'єктів малого підприємництва / І.О. Ахновська, А.Л. Тофан// Вісник ДонНУ. – Серія В. Економіка і право. – 2013. – № 1. – С.10–15.
2. Базецька Г. І., Федорова В. Г. Фінансовий менеджмент: конспект лекцій. – К.: ХНАМГ, 2012. – 259 с.
3. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О.Я. Базилінська — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 328 с.
4. Банк В.Р. Финансовый анализ: учеб. пособие / В.Р. Банк, С.В. Банк, Л.В. Тараскина. - М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. - 344 с.
5. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 592 с.
6. Бланк И.А. Финансовый менеджмент/ И.А.Бланк. - Учебный курс. - 2-е изд., перераб. и доп. - К.: Эльга, Ника-Центр, 2004.
7. Бочаров В.В. Финансовый анализ / В.В. Бочаров – С-Пб.: Питер, 2007. – 232 с.
8. Бугай В.З., Є.Л. Білий. Удосконалення методичного підходу щодо оцінки поточної ліквідності балансу підприємства // Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. - 2009. - №1(4). - С. 28-33
9. Вовк В. Ліквідність та платоспроможність: економічна суть та експертна оцінка / В. Вовк, О. Бугай // Галицький економічний вісник. — 2011. — №3(32). - С. 169-173.
10. Гнатенко Є. П. Щодо аналізу стану дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємстві / Є. П. Гнатенко. // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. - 2013. - Вип. 10(1). -С. 1-10.
11. Давиденко Н. М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства / Н. М. Давиденко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 2. – С. 36-42.

12. Дерев'ягін, О. Оцінка кредитоспроможності компаній у зарубіжній практиці/ О. Дерев'ягін // Фінансовий ринок України: Інформаційно-аналітичний бюлетень. - 2011. - № 11. - С. 25-27
13. Дробишева, О. О. Оцінка платоспроможності підприємства в системі антикризового управління / О. О. Дробишева // Экономика и управление. – Симферополь : РИО НАПКС, 2013. – № 4. – С. 129–133.
14. Дрожжина Л.В. Оптимізація кредитної політики підприємства // Вісник Дніпропетровського університету.-[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.stattionline.org.ua/ekonom/49/.html>.
15. Журавльова Ю.Ю. Сутність платоспроможності підприємства // Фінанси України. – 2006. –№1. – С. 116-120.
16. Іванов В. Концептуальні засади забезпечення платоспроможності підприємства // Економіка. – 2009. - №9 (100). – С.4 – 8
17. Єпіфанов, А.О. Оцінка кредитоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання: монографія / А.О. Єпіфанов, Н.А. Дехтяр, Т.М. Мельник, І.О. Школьник та ін. / За ред. доктора економічних наук А.О. Єпіфанова. - Суми: УАБС НБУ, 2007. - 286 с.
18. Ковалев В.В.Финансовый анализ: методы и процедуры. / В.В. Ковалев – М.: Финансы и статистика, 2001. – 560 с.
19. Ковальов М.Л. Платоспроможність в системі оцінки фінансової стійкості підприємства.-[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuuv.gov.ua/>
20. Константинова М.Ю. Кредитоспроможність підприємства та шляхи її підвищення /Константинова М. Ю. //Современные проблемы финансов и учета: материалы науч-практ. конф.- 2011.- С. 44
21. Косова Т.Д. Фінансовий аналіз : навч. посібник. / Т.Д. Косова, І.В. Сіменко та ін. – К., Центр учбової літератури, 2013 – 440 с.
22. Костенко Т.Д. Економічний аналіз та діагностика стану сучасного підприємства: навчальний посібник. / [Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С., Панков В.А., Герасимов А.А. та ін.]. – К.: Центр навчальної літератури,

2005. – 400с.

23. Костырко Р.А. Финансовый анализ: учебное пособие. / Р.А. Костырко – Х.: Фактор, 2007. – 784 с.

24. Кривдюк А.В., Яцишина С.Є. Дослідження економічної категорії платоспроможності підприємства /А.В. Кривдюк, С.Є. Яцишина. - Економічний простір. - 2008. - №15. - С. 185 - 190.

25. Лахтіонова Л.А Уточнення поняття ліквідності суб'єкта економіки в ринкових умовах підприємницького господарювання / Л. А Лахтіонова // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. - 2009. - Вип. 22. - С. 114-122.

26. Легченко О.А. Обоснование основных направлений управления политикой платежеспособности предприятия / О.А. Легченко, И.Ф.Пономарёв // Матеріали VII Міжнар. наук. конф. студентів і молодих учених "Економіка і маркетинг в ХХІ сторіччі" (Донецьк, 19-21 травн. 2006 р.). - Донецьк : ДРУК-ІНФО, 2006. - Ч. 1. - С. 196-198.

27. Нестерова С. Адаптація аналізу ліквідності і платоспроможності підприємств до сучасних умов господарювання. / С. Нестерова, М. Стегней, В. Сідун. // Економічний аналіз, 2011. – вип.8. – Ч.2. – С.279-282

28. Носова Є.А. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. / Є.А. Носова. // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України, 2012. – №2. – С.58-64

29. Олександренко І. В. Діагностика ліквідності та платоспроможності підприємства / І. В. Олександренко // Актуальні проблеми економіки. - 2014. - № 6. - С. 419-426. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ape_2014_6_52.pdf

30. Ольховський А.М. Ліквідність і платоспроможність підприємства: концептуальний підхід / А.М. Ольховський, Є.В. Шемчук, В.О. Вдовиченко // Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 118-123.

31. Орехова К.В. Роль та місце ліквідності та платоспроможності підприємства в сучасному економічному середовищі / К.В. Орехова, Ю.М.

- Челомбитько // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: зб. наук праць. - 2011. - № 1(10). – С.60-66
32. Некрашевич Н.В. Оцінка кредитоспроможності підприємства // Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. Режим доступу:<http://www.nbuv.gov.ua/>
33. Подольська В.О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / В.О.Подольська, О.В. Яріш. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
34. Погорелов І. М., Подлесний І. Г. Основні напрямки підвищення ефективності контролю фінансово-господарської діяльності на підприємстві//Науковий вісник НТУ «ХП». К.: (Україна), 2011. с. 15 – 23
35. Пономарьов І.Ф. Удосконалення механізму управління політикою платоспроможності підприємства / І.Ф. Пономарьов, О.І. Полякова, О.А. Легченко // Економіка промисловості. - 2007. - № 1 (36). - С. 119-132.
36. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом [Електронний ресурс] : Закон України від 14.05.1992 №2343-ХІІ(зі змінами та доповненнями).- Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
37. Прыкина Л.В. Экономический анализ предприятия: Учебник. / Л.В. Прыкина – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 360 с.
38. Ремньова Л.М. Управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства як складова його фінансового менеджменту /Л.М. Ремньова. - Актуальні проблеми економіки. - 2004. - №2(32). - С.87-96.
39. Рибалко О.М. Деякі аспекти ефективного управління дебіторською заборгованістю / Рибалко О. М. //Вісник Запорізького національного університету.-2011.-№1(9).- С.166.
40. Солодухин Д.Н. Финансовая стратегия восстановления платежеспособности предприятия / Д.Н. Солодухин // Финансы. - 2008. - № 4. - С. 65-67.
41. Тарасенко, Ніна Вікторівна. Економічний аналіз : [Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Н.В. Тарасенко, У.Я. Грудзевич; Нац. банк України. Львів. банк. ін-т. — Львів, 2003. — 411 с.

42. Уткин Э.И. Финансовый менеджмент: [учебник для вузов] / Э.И. Уткин. – М.: Зеркало, 1998. – 320 с
43. Федорович, Р.В. Економічний аналіз: навч. посібник [Текст] / В.М. Серединська, О.М. Загородна, Р.В. Федорович. – Тернопіль: Астон, 2010. – 624 с.
44. Фещенко О.П. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств. / О.П. Фещенко. // Фінанси, облік і аудит, 2012. – № 19. – С.212-221
45. Фінанси підприємств / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та інш. ; за заг. ред. А. М. Поддєрьогіна. - 7-ме вид. - К. : КНЕУ, 2008. - 552 с.
46. Фролова Т.О. Сучасні підходи до формування інвестиційної стратегії компанії / Т. О. Фролова // Формування ринкових відносин в Україні. - 2014. - № 9. - С. 69-76.
47. Челомбитько Ю.В. Роль та місце ліквідності та платоспроможності підприємства в сучасному економічному середовищі // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. - №35. – С.458.
48. Чимшит С. І. Методичні аспекти оцінки платоспроможності підприємства / С. І. Чимшит, С. В. Іванов, Г. В. Разумова // Економічний простір. - 2014. - № 89. - С. 216-227. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2014_89_23.pdf.
49. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підруч. / Ю.С. Цал-Цалко – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
50. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу: учеб. / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулин, Е.В. Негашаев – М.: ИНФРА-М., 2004. – 252 с.
51. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / О.О. Шеремет – К.: Міленіум, 2003. – 160 с.
52. Янковой А.Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием: Учебное пособие. – Одесса: ОНЭУ, ротاپринт, 2014. – 250 с.

ДОДАТКИ